

Pravica do črpanja evropskih sredstev

Da bi zmanjšali razlike v evropskih regijah, ki zaradi različnih vzrokov zaostajajo v razvoju, in da bi ustvarili okolje za enakomeren ter uravnotežen razvoj vseh držav in regij, je Evropska unija (EU) razvila finančni instrument regionalne politike – strukturne sklade.

Republika Slovenija je z vstopom v EU postala njena polnopravna članica. Poslovnim subjektom so se odprle možnosti pridobivanja nepovratnih sredstev iz skladov in programov EU. Osnovni namen finančnega investiranja s strani EU in s strani naše države je povečanje konkurenčnih sposobnosti Slovenije in gospodarska krepitev njenih regij. Novi "investicijski cikel" naj bi vzpodbudil hitrejše rast, ustvaril nova delovna mesta in podpiral uravnotežen razvoj vseh slovenskih regij, pri čemer naj se razmerje med najbolj in najmanj razvitimi regijami ne bi povečevalo.

V prvem ciljnem območju

Slovenija, ki jo obravnavajo kot eno samo regijo, bo do konca finančnega obdobja leta 2006 neto prejemnik (v tem obdobju bo več pridobila, kot dala v evropski proračun), saj sodi v "ciljno območje 1". Vanj so vključene evropske regije, katerih bruto domači proizvod na prebivalca ne presega 75 odstotkov povprečja EU. Za uresničitev prednostnih nalog v obdobju 2004–2006 si je Slovenija zagotovila okoli 334,5 mio € – od tega bo EU krila okoli 237,5 mio €. Sredstva bomo lahko koristili skozi štiri evropske strukturne sklade: **Evropski sklad za regionalni razvoj**, **Evropski socialni sklad**, **Evropski kmetijski usmerjevalni in jamstveni sklad** ter **Finančni**

instrument za usmerjanje ribištva. O omenjenih skladih smo že pisali v junijski številki **EPI-centra** (l. V, št. 6). Tokrat bomo informacije o skladih osvežili ter podrobneje predstavili **Evropski sklad za regionalni razvoj**, ki Sloveniji namenja največji delež denarnih sredstev.

Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR)/**European Regional Development Fund** (ERDF) prispeva k zmanjševanju razlik v gospodarski in socialni razvitosti evropskih regij s podpiranjem vlaganja v proizvodnjo, infrastrukturo, zdravstvo in izobraževanje. Za te ukrepe je v obdobju 2004–2006 Sloveniji na voljo okoli 136,5 mio €, skupaj z nacionalnimi sredstvi pa nekaj manj kot 184,2 mio €. Sredstva so predvidena za sofinanciranje spodbujanja podjetniškega sektorja in konkurenčnosti, in sicer za:

- razvoj inovacijskega okolja in turističnih destinacij,
- izboljšanje podpornega okolja za podjetništvo ter
- gospodarsko infrastrukturo in javne storitve.

Evropski socialni sklad (ESS)/**European Social Fund** (ESF) je finančni instrument, ki je namenjen vlaganju v ljudi. Njegovo poslanstvo je zmanjševanje nezaposlenosti, spodbujanje zaposljivosti in razvijanje podjetniškega duha,

vlaganje v znanje, skrb za enake možnosti in socialno vključenost vseh v trg delovne sile. Tretjino sredstev strukturnih skladov v Sloveniji je namenjenih vlaganju v ljudi. K 100,8 mio € sredstev za obdobje 2004–2006 ESS prispeva okoli 75,6 mio €, Slovenija pa nekaj več kot 25,2 mio €. Glavni ukrepi na tem področju so:

- razvoj in krepitev aktivnih politik trga dela,
- pospeševanje socialnega vključevanja,
- vseživljenjsko učenje ter
- spodbujanje podjetništva in prilagodljivosti.

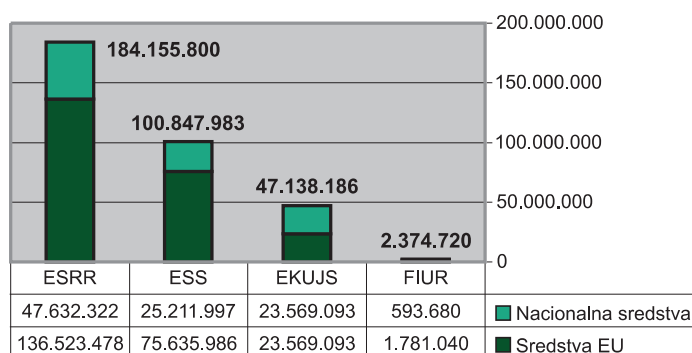
Evropski kmetijski usmerjevalni in jamstveni sklad (EKUJS)/**European Agricultural Guidance and Guarantee Fund** (EAGGF) podpira gospodarsko prestrukturiranje kmetijstva in razvoj podeželja. Za obdobje 2004–2006 je na razpolago okoli 47,1 mio €; polovica s strani EU, polovico pa prispeva Slovenija. Sredstva so namenjena za:

- izboljšanje predelave in trženja kmetijskih proizvodov,
- naložbe v kmetijska gospodarstva,
- diverzifikacijo kmetijskih dejavnosti in dejavnosti, ki so blizu kmetijstvu – alternativni dohodkovni viri,
- investicije v gozdove za izboljšanje gospodarske in ekološke vrednosti gozdov ter
- trženje kakovostnih kmetijskih in živilskih proizvodov.

Finančni instrument za usmerjanje ribištva (FIUR)/**Financial Instrument for Fisheries Guidance** (FIFG) podpira prizadevanja za ravnovesje med ribolovnimi viri in njihovim izkoriščanjem, pomaga ohraniti konkurenčnost ribištva in oživlja območja, odvisna od ribištva. Iz tega sklada je v obdobju 2004–2006 na voljo nekaj manj kot 2,4 mio € – od tega okoli 1,8 mio € s strani EU, medtem ko Slovenija prispeva skoraj 0,6 mio €. V okviru FIUR se izvajata dva ukrepa:

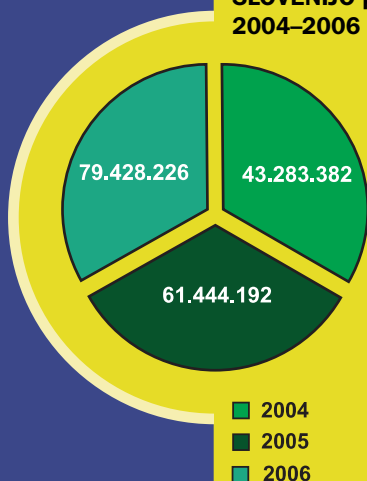
- posodobitev obstoječih plovil in mali priobalni ribolov ter
- ribogojstvo, predelava in trženje.

FINANČNA SREDSTVA POSAMEZNEGA STRUKTURNEGA SKLADA ZA SLOVENIJO v obdobju 2004–2006 (v €)

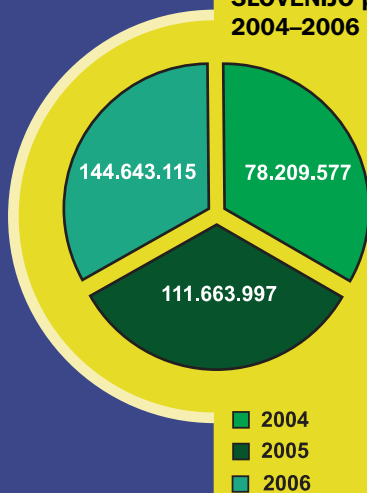

**RAZPOLOŽLJIVA
SREDSTVA ESRR ZA
SLOVENIJO po letih
2004–2006 (v €)**

**RAZPOLOŽLJIVA
SREDSTVA STRUKTUR-
NIH SKLADOV ZA
SLOVENIJO po letih
2004–2006 (v €)**

EVROPSKI SKLAD ZA REGIONALNI RAZVOJ (ESRR)

Osrednji finančni instrument za zmanjšanje razlik v gospodarski razvitosti regije predstavlja prav ESRR. Ustanovljen je bil leta 1975. Z vstopom v EU si je tudi Slovenija zagotovila pravico do črpanja sredstev. Dostop do sredstev ESRR za državo pomeni nov instrument za vzpodbujanje gospodarske rasti ter zaposlenosti, za podjetja in druge prejemnike sredstev pa dodaten vir sofinanciranja projektov.

Spodbujanje podjetniškega sektorja in konkurenčnosti

Kot je Republika Slovenija za obdobje 2004–2006 opredelila v **Enotnem programskem dokumentu** (EPD), sodi k prvi prednostni nalogi spodbujanje podjetniškega sektorja in konkurenčnosti, katere cilji, ukrepi in aktivnosti izhajajo predvsem iz **Državnega razvojnega programa RS 2001–2006, Programa ukrepov za pospeševanje konkurenčnosti za obdobje 2002–2006** ter **Strategije slovenskega turizma 2002–2006**. S pospeševanjem podjetništva, povečanjem investicij v znanje in tehnološki razvoj, izboljševanjem turističnih produktov ter poenostavitvijo dostopa do lokacij, podatkov in virov financiranja se povečuje konkurenčnost podjetij in države same.

Prva prednostna naloga ...

Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti 2002–2006 predstavlja operativno sredstvo za izvajanje razvojne politike za podjetniški sektor in povečanje konkurenčnosti s pomočjo dodatnih finančnih spodbud podjetjem. Sredstva so namenjena ukrepom in aktivnostim, zajetim v 1. prednostni nalogi EPD:

Ukrep 1.1 – SPODBUJANJE RAZVOJA INOVACIJSKEGA OKOLJA prinaša:

- naložbe v modernizacijo, gradnjo in opremo posrednikov,
- pripravo strategij, programov in razvoj storitev posrednikov zaradi ustvarjanja njihove sposobnosti za podporo podjetjem ter

- raziskovalne in razvojne projekte podjetij ter institucij znanja v okviru posrednikov in raziskovalnih centrov odločnosti.

Prejemniki sredstev so lahko tehnološki centri, tehnološki parki, inkubatorji in ustanove/podjetja.

Relativna okvirna teža ukrepa je 20 odstotkov razpoložljivih sredstev prednostne naloge. Sredstva se dodeljujejo prek **Ministrstva RS za gospodarstvo, Javne agencije RS za regionalni razvoj** ter **Ministrstva RS za šolstvo in šport**.

Ukrep 1.2 – SPODBUJANJE RAZVOJA TURISTIČNIH DESTINACIJ prinaša:

- podporo in pripravo skupnih strateških načrtov za razvoj destinacij, marketinških načrtov, rezervacijskih sistemov, blagovnih znamk destinacij, informacijskih centrov in promocije ter
- prenavo in modernizacijo obstoječe ter gradnjo nove turistične infrastrukture, vključno z nastanitvenimi zmogljivostmi.

Prejemniki sredstev so predvsem gospodarske družbe.

Ukrep ima na razpolago 20 odstotkov razpoložljivih sredstev v okviru prednostne naloge. Sredstva se dodeljujejo prek **Ministrstva RS za gospodarstvo**.

Ukrep 1.3 – IZBOLJŠANJE PODPORNEGA OKOLJA ZA PODJETNIŠTVO prinaša:

- subvencioniranje svetovalnih storitev za mala in srednje velika podjetja,
- zagotovitev podpor za naložbene projekte malih in srednje velikih podjetij ter
- zagotavljanje podpore garancijam/poroštvom malim in srednjim podjetjem za investicijske kredite prek bančnih storitev.

Prejemniki so obstoječa mala in srednja podjetja ter fizične osebe, ki razvijajo poslovno idejo ali ustanovijo podjetje.

Relativna okvirna teža ukrepa je 15 odstotkov razpoložljivih sredstev v okviru prednostne naloge. Sredstva se dodeljujejo prek **Pospeševalnega centra za malo gospodarstvo** in **Javnega sklada RS za razvoj malega gospodarstva**.

Ukrep 1.4 – GOSPODARSKA INFRASTRUKTURA IN JAVNE STORITVE prinaša:

- prenavo, obnovo, modernizacijo ter izgradnjo prostorov in opreme za javne raziskovalne in razvojne ustanove, javne poslovne objekte in javne turistične objekte,
- prenavo, obnovo, modernizacijo ter izgradnjo javne in komunalne infrastrukture ter
- študije in raziskave o ustanovitvi ter izboljšavi javnih storitev.

Sredstva lahko koristijo javni zavodi, javna in neprofitna podjetja ter občine.

Ukrep ima za prednostne naloge na razpolago okvirno 45 odstotkov sredstev EU, ki se dodeljujejo prek **Ministrstva RS za gospodarstvo, Ministrstva RS za kulturo, Ministrstva RS za promet, Ministrstva RS za šolstvo in šport** ter **Ministrstvo RS za informacijsko družbo**.

Enotni programski dokument (EPD) za Slovenijo 2004–2006

Skladno z zakonodajo EU posamezna država članica pripravi EPD 2004–2006 za črpanje sredstev evropskih skladov. To je dokument države članice EU, s katerim predstavi strategijo razvoja države in je osnova za izvajanje dolgoročne razvojne politike ter dolgoročnega proračunskega načrtovanja. EU ga opredeljuje kot dokument, ki ga odobri komisija v soglasju s posamezno državo članico potem, ko je izdelana ocena načrta, ki ga je predložila država članica. EPD vsebuje strategijo in prednostne naloge za delovanje skladov ter države članice, njihove posebne cilje, prispevek posameznih skladov in drugih finančnih virov. Tudi Slovenija ima svoj EPD za obdobje 2004–2006. Gre za ključni strateški in izvedbeni dokument, ki predstavlja osnovo za izvajanje evropske strukturne politike v Sloveniji.

Osrednji poudarek je na predvidenih ukrepih, ki naj bi se v tem obdobju sofinancirali iz evropskih strukturnih skladov.

Enotni programski dokument (EPD) za Slovenijo 2004–2006 lahko brezplačno dobite na:

Posoškem razvojnem centru – tel.: 05/ 38-41-500; faks: 05/ 38-41-504; e-pošta: info@pososki-rc.si in na

Idrijsko-Cerkljanski razvojni agenciji – tel.: 05/ 37-20-180; faks: 05/ 37-20-181; e-pošta: info@icra.si. Na voljo so:

- EPD za začetnike (61 strani),
- EPD v celoti (235 strani) in
- EPD na zgoščenki.

Dokument lahko "prelistate" tudi na spletnih straneh www.pososki-rc.si (glej povezavo Strukturni skladi EU v Sloveniji) in www.icra.si.

Info točki za Zgornje Posočje in Idrijsko-Cerkljansko

Posoški razvojni center, Ul. padlih borcev 1b, 5220 Tolmin – **Vesna Kozar**, informatorka za Evropske strukturne sklade. **Telefon:** 05/ 38-41-503. **Faks:** 05/ 38-41-504. **E-pošta:** vesna.kozar@pososki-rc.si. **Spletne strani:** www.pososki-rc.si.

Posoški razvojni center

Idrijsko-Cerkljanska razvojna agencija, Mestni trg 1, 5280 Idrija – **Mateja Bizjak**, informatorka za Evropske strukturne sklade. **Telefon:** 05/ 37-43-911. **Faks:** 05/ 37-20-181. **E-pošta:** mateja.bizjak@icra.si. **Spletne strani:** www.icra.si.

Idrijsko - Cerkljanska razvojna agencija
d.o.o. Idrija

Pravica do črpanja evropskih sredstev. Izdajatelj: Posoški razvojni center, Trg svobode 2, 5222 Kobarid (priloga EPIcentra), Idrijsko-Cerkljanska razvojna agencija d.o.o. Idrija, Mestni trg 1, 5280 Idrija (priloga časopisa ABC). **Besedilo pripravili in uredili:** Erika Zuza, informatorka za strukturne sklade, PRC in Tatjana Šalej Faletič, urednica EPIcentra. **Viri:** • Enotni programski dokument 2004–2006. (2004). Ljubljana. SVRP. • Finančna sredstva strukturnih skladov Evropske Unije. Agencija za razvojne iniciative. • Evropski sklad za regionalni razvoj. (2004). Ljubljana. SVRP. **Grafi:** Erika Zuza, Posoški razvojni center. **Foto:** Tatjana Šalej Faletič (arhiv Posoškega razvojnega centra), Blaž Jereb. **Lektoriranje:** mag. Nataša Komac. **Oblikovanje in priprava:** Gaya Cerkno. **Tisk:** Present d.o.o. (priloga EPIcentra), ABC Merkur d.o.o. (priloga časopisa ABC). **Skupna naklada:** 13.900 izvodov. **Projekt delno financira Evropska unija.**

